

Name		Roll Number	
------	--	-------------	--

**INDIAN SCHOOL MUSCAT
MIDDLE SECTION
FIRST TERM EXAMINATION 2018-19**

SANSKRIT (THIRD LANGUAGE)

Code: MYSN310

CLASS: VII

ANSWER KEY

Time Allotted: 2Hrs.

01.09.2018

Max .Marks: 80

प्रश्न	खण्ड -क	Marks												
प्रश्न 1	अधोलिखित वाक्यानि पठित्वा आम् व न लिखत ।	6 × ½ = 3												
(क)	आयुर्वेदस्य विषये अञ्चितस्य ज्ञानं नाधिकम् - आम्													
(ख)	कपोतः शान्तिभङ्गं इच्छति - न													
(ग)	पञ्चदशवर्षेभ्यः युद्धमेव न अभवत् - आम्													
(घ)	सूर्यप्रकाशः वीरसिंहस्य राज्यं वशीकरणं अकरोत् - आम्													
(ङ)	आयुर्वेदे रोगस्य निदानं नास्ति - आम्													
(च)	आयुर्वेदः प्रथम उपवेदः अस्ति - आम्													
प्रश्न 2	अधोलिखित पदानि मेलनं कृत्वा पुनः लिखत ।	6 × ½ = 3												
	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: center;">क</td> <td style="text-align: center;">ख</td> </tr> <tr> <td>(क) (क)त्रिफला</td> <td>1. त्रयः दोषाः</td> </tr> <tr> <td>(ख) (ख)निदानम्</td> <td>2. दीर्घायु</td> </tr> <tr> <td>(ग) (ग)वात पित्त कफः</td> <td>3. उपचार</td> </tr> <tr> <td>(क)2</td> <td>(ख)3</td> </tr> <tr> <td></td> <td>(ग)1</td> </tr> </table>	क	ख	(क) (क)त्रिफला	1. त्रयः दोषाः	(ख) (ख)निदानम्	2. दीर्घायु	(ग) (ग)वात पित्त कफः	3. उपचार	(क)2	(ख)3		(ग)1	
क	ख													
(क) (क)त्रिफला	1. त्रयः दोषाः													
(ख) (ख)निदानम्	2. दीर्घायु													
(ग) (ग)वात पित्त कफः	3. उपचार													
(क)2	(ख)3													
	(ग)1													
प्रश्न 3	अधोलिखित वाक्यानि कः कम् प्रति अकथयत् ।	6 × ½ = 3												
(क)	आयुर्वेदस्य आरम्भः कदा अभवत् । - अञ्चितः अध्यापकं अकथयत्													
(ख)	हे अम्ब ! मम शिरस्त्राणं कुत्र अस्ति । - वीरसिंहः स्वमातरम् अकथयत्													
(ग)	अनन्तकालात् देवाः ऋषयः च आयुर्वेदस्य प्रचारम् अकुर्वन् । - अध्यापकः अञ्चितम् अकथयत्													
प्रश्न 4	अधोलिखित रिक्तस्थानानि उचित पदेन पूरयत ।	5 × 1 = 5												

(क)	त्वं मम ----- मार्गं च निर्देशय ।	स्कन्धे तिष्ठ
(ख)	तयोः देशयोः कोऽपि ----- न अभवत् ।	मतभेदः
(ग)	औषधीनां ----- भवति ।	प्रयोगः बहुरूपेण
(घ)	एकस्मिन् ग्रामे ----- आस्ताम् ।	द्वे मित्रे
(ङ)	सर्वे जनाः ----- अगच्छन् ।	ग्रामात् बहिः

प्रश्न 5 अधोलिखित शब्दानां अर्थ हिन्दी भाषायां लिखत । **8×1=8**

- (क) सहचराः -साथी (ख) पङ्गुः -लंगड़ा व्यक्ति (ग) प्रतिवेशिनृपेण-पड़ोसी राजा
(घ) अकुप्यत् -नाराज हो गया (ङ) शिरस्त्राणं -सिर की टोपी (च) रूग्णः -बीमार
(छ) विदेशेष्वपि -विदेशों में भी (ज) आयुधागारम् -हथियार रखने की जगह

प्रश्न 6 अधोलिखित प्रश्नानां एकपदेन उत्तरत । अभ्यास पुस्तिकानुसार उत्तर दीजिए **6×1=6**

- प्र01:- राजा कस्य वचनं पालयति?
प्र02:- उद्याने कानि सन्ति?
प्र03:- मित्रं कस्मात् निवारयति?
प्र04:- के मृत्युं प्राप्स्यन्ति?
प्र05:- वेदाः कति सन्ति?
प्र06:- आयुर्वेदस्य प्रथम प्रचारकः कः?

प्रश्न 7 अधोलिखित प्रश्नानां पूर्णवाक्येन उत्तरत । अभ्यास पुस्तिकानुसार उत्तर दीजिए **6×2=12**

- प्र01:- मित्रस्य दिव्य गुणाः के भवन्ति?
प्र02:- केषाम् मैत्री प्रसिद्धा?
प्र03:- युद्धक्षेत्रे सूर्यप्रकाशः वीरसिंहेण किम् अपृच्छत्?
प्र04:- वीरसिंहः किम् अचिन्तयत्?
प्र05:- आयुर्वेदस्य प्रसिद्धाः आचार्यस्य नामानि लिखत?
प्र06:- त्रिफला कः अस्ति? अस्मिन् प्रयुक्त औषधयस्य नामानि लिखत ।

खण्ड -ख

प्रश्न 8 अधोलिखित अंकानि संस्कृत भाषायां लिखत । **4×1=4**

- (क) 44-चतुष्वत्वारिंशत् (ख) 47-सप्तचत्वारिंशत् (ग) 46 -षट्चत्वारिंशत्
(घ) 43-त्रिचत्वारिंशत्

प्रश्न 9 अधोलिखित संस्कृत पदानि अंकेषु लिखत । **4×½=2**

- (क) अष्टचत्वारिंशत् -48 (ख) नवचत्वारिंशत् -49 (ग) पञ्चत्वारिंशत्
(घ) पञ्चाशत् -50

प्रश्न 10 अधोलिखित वर्णानाम् विच्छेदनं कृत्वा लिखत ।

4×1=4

(क) प्रदोषे -प्+र+अ+द+ओ+ष्+ए (ख) आश्रमम् -आ+श+र+अ+म्+अ+म्

(ग) गृहे -ग्+ऋ+ह+ए (घ) प्रसिद्धम् -प्+र+अ+स्+इ+द+ध+अ+म्

प्रश्न 11 अधोलिखितानि वर्णानाम् संयोजनम् कृत्वा लिखत ।

4×1=4

(क) द+ई+र+घ+आ+य+उ -दीर्घायु

(ख) उ+ज्+ज्+अ+व्+अ+ल्+आ -उज्ज्वला

(ग) क्+र+ई+ङ्+आ -क्रीडा

(घ) क्+उ+श्+अ+ल्+आ -कुशला

प्रश्न 12 अधोलिखित प्रकृतिं प्रत्ययं च प्रथक् कृत्वा लिखत ।

4×½=2

(क) गत्वा -गम् +क्त्वा (ख) इष्ट्वा -ईष्+क्त्वा

प्रश्न 13 अधोलिखित प्रथक् प्रकृतिं प्रत्ययं संयोजनम् कृत्वा लिखत ।

4×½=2

(क) दृश्+क्त्वा -दृष्ट्वा (ख) पठ्+क्त्वा -पठित्वा

प्रश्न 14 अधोलिखित पद परिचयं दत्त्वा लिखत ।

6×½=3

(क) स्कन्धे (ख) नदीषु (ग) बालकौ (घ) करिष्यसि (ङ) पठतु (च) खेलिष्यथ

प्रश्न 15 उचित शब्दरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयत । साधु

3×1=3

विभक्ति	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
चतुर्थी विभक्ति	साधवे	साधुभ्याम्	साधुभ्यः

प्रश्न 16 उचित धातुरूपैः रिक्तस्थानानि पूरयत । पठ् धातु

3×1=3

पुरुष	एकवचन	द्विवचन	बहुवचन
उत्तम पुरुष	पठामि	पठावः	पठामः

प्रश्न 15 अधोलिखित वाक्यानि संस्कृत भाषायाम् अनुवादं कुरु ।

3×1=3

(क) वह कल कार्यालय जायेगा । -सः श्वः कार्यालयं गमिष्यति ।

(ख) हम सभी पाठ पढ़ते हैं। -वयम् पाठं पठामः।

(ग) तुम दोनों पुस्तक पढ़ो। -युवाम् पुस्तकं पठतम्।

प्रश्न 16 स्व विवेकानुसार 'मम मित्रम्' इति नाम्ने एकं अनुच्छेदं लिखत। 5×1=5

प्रश्न 17 अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृत भाषायाम् लिखत। 5×1=5

एकस्मिन् वने एकः जीवकः नाम सिंह वसति स्म। एकदा एकः मूषकः तत्र अगच्छत्। सः सुप्तस्य सिंहस्य पृष्ठे अनृत्यत् तस्य केशान् च अकृन्तत् सिंहः क्रोधितः अभवत्। एतत् दृष्ट्वा मूषकः अवदत्- "कृपाम् कुरु माम् च न मारय इति।"

प्र01:- जीवकः कः आसीत्? जीवकः सिंहः आसीत्

प्र02:- सिंहस्य पृष्ठे नृत्यं कः अकरोत्? सिंहस्य पृष्ठे मूषकः नृत्यं अकरोत्।

प्र03:- क्रोधितः कः अभवत्? मूषकः क्रोधितः अभवत्।

प्र04:- मूषकः सिंहम् किम् अवदत्? मूषकः अवदत्- "कृपाम् कुरु माम् च न मारय इति।"

प्र05:- मूषकः सुप्तस्य सिंहस्य पृष्ठे किम् अकरोत्?

मूषकः सुप्तस्य सिंहस्य पृष्ठे अनृत्यत् तस्य केशान् च अकृन्तत्।